

bestemt er udtalt i § 1. i Fæsteloven af 19de Februar 1861, nemlig den, at Selveiendom ikke maa indtræde strax. Denne Bestemmelse, som der altid er blevet lagt særdeles megen Vægt paa, kan jo i og for sig, naar man er en Under af Selveiendoms Fremme, synes noget besynderlig. Men Tanken dermed har jo væsentlig været den, at man, saavidt gjorlig, har villet gjøre det muligt for Bondefamilierne at kunne konkurrere med ved Eiendommens Salg, medens Gaardene, dersom Fæstetvangsfrigheden strax indtraadte, naturligvis vilde blive kostbarere, og det saaledes vilde blive vanskeligere for Besidderens Familie, at kunne konkurrere om dem ved den offentlige Auktion. Det kan jo heller ikke negtes, at, dersom Fæstetvangen ophører strax, saa er der tilvisse en Fristelse tilstede for Godseierne til selv at konkurrere med ved Gaardenes Kjøb og til at søge at erhverve sig saa megen Jord, som muligt, til frit Brug. Paa det nævnte Punkt er der altsaa, som det forekommer mig, en overordentlig vigtig Forskjel imellem Majoratslovforslaget og det foreliggende Lovforslag, og denne Forskjel faar derhos i mine Dine en ganske særdeles Betydning, naar man tillige ser, at efter Lovforslagets § 5 skal Godseieren, selv naar Gaarden sælges ved Auktion og ikke sælges til Brugeren eller hans Efterladte, ikke desto mindre kunne bevare Retten til at udtage den tiende Gaard, om jeg maa betegne den der omtalte Ret saaledes. Denne Ret er vel ogsaa, skjøndt — tror jeg — ikke udtalt i § 20. i Majoratslovforslaget, saa dog forudsat i samme. Men der er, som sagt, ogsaa den væsentlige Forskjel tilstede, at det efter det omtalte Lovforslag ikke vil blive Majoratsherren tilladt at kjøbe Eiendommen uden med Fæsteforpligtelse i 20 Aar. — Der er endvidere — dette er iøvrigt allerede blevet berørt af min ærede Ven her i Nærheden (Ussing) — en anden ikke uvæsentlig Afvigelse i det foreliggende Lovforslag fra Majoratslovforslagets § 20, og det er den, at man i den nævnte § 20 har aabnet en Afgang for Godseieren, hvis han skulde betragte den Tvang, som Lovforslagets § 20 iøvrigt vilde lægge paa ham, som en Ubehagelighed, til da at frigjøre sig for samme, nemlig ved

at fremkomme med Salgsplaner. En saadan Afgang savnes i det foreliggende Lovforslag. Jeg har rigtignok hørt det 9de kongevalgte Medlem (Fischer) udtale, at han havde meget imod at gaa ind herpaa, idet han mente, at det vilde være vanskeligt at træffe Bestemmelser, hvorved man kunde sikke sig Fremkomsten af fornuftige Salgsplaner og den rette Afgjorelse af disses Hensigtsmæssighed. Jeg nærer imidlertid ikke for mit Vedkommende nogen Tvivl i saa Henseende. Det forekommer mig, at vi, hvad dette angaar, trostlig kunne følge den Anvisning, som vor Fæstelovgivning iøvrigt giver, en Anvisning, som den ærede Forslagsstiller jo ogsaa selv har fulgt paa nogle enkelte Punkter af sit Lovforslag, den nemlig, at lade den sidste Afgjorelse af disse Spørgsmaal hvile i Ministeriets Haand. Jeg har jo rigtignok — jeg tilstaar med nogen Forundring — hørt den høitærede Indenrigsminister udtale, at en saadan ministertel. Seen paa og Afgjorelse af disse Forhold ikke just skulde være onskelig, og jeg veed jo ogsaa meget godt, at man andetsteds mener, at det vilde være det Rigtige, at folkelige Kommissioner, om jeg maa kalde dem saa, kom til at paaøse de omtalte Salgsplaners Affattelse. Men for mig staar det anægtelig som det Naturlige, at den Autoritet, som altid efter vor Lovgivning har været Bærge for Bondestanden, ogsaa vedbliver at være det i dette Spørgsmaal, og den repræsenteres jo nu af Indenrigsministeren. I saa Henseende have vi jo heller ikke haft nogen Betænkelse, da vi diskuterede § 20. i Majoratslovforslaget. Der er det samme Spørgsmaals Afgjorelse blevet lagt i Indenrigsministerens Haand, thi, forsaavidt der der tillige kræves en Overenskomst med Justitsministeren, er det jo kun begrundet i, at der ogsaa er Spørgsmaal om at fastsætte et Minimum af Hensyn til, at der er Tale om Salg af Majoratsgode. — Jeg vil kun tillade mig at gjøre een Bemærkning endnu. — Da den ærede Forslagsstiller indbragte sit Lovforslag, begrundede han det væsentlig derpaa, at de ideltit tilbagevendende Forsøg paa at indføre Forbedringer i vor Fæstelovgivning vakte uhyggelige Forhandlinger og en Uo-